

عنوان مقاله:

ریخت شناسی همای نامه

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب حماسی، دوره 11، شماره 20 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

محبوبه علی حوری - دانش جوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانش گاه فردوسی مشهد، ایران.

خلاصه مقاله:

همای نامه از منظومه های پهلوانی نه چندان شناخته شده متعلق به قرن ششم یا هفتم ادب فارسی، از نویسندگانی ناشناس است. پشتوانه نظری این پژوهش، روش «ولادیمیر پراپ»، «آرتور آسا برگر» و «پل ریکور» از ساخت گرایان معروف در ریخت شناسی داستان ها و قصه های عامیانه، اساطیری و پهلوانی است. نتایج تحلیل نشان می دهد که این داستان دربردارنده وضعیت آغازین، روی دادهای ناشی از کم بود و شرارت و پایانی خوش برای قهرمان تشکیل یافته است. می توان توالی کنش ها در منظومه را بر مبنای عناصر مهم شخصیت، انگیزش، کارکرد، حرکت و تکرار، ریخت شناسی کرد. هفت شخص این داستان با در نظر گرفتن چند وجهی بودن شخصیت آنان، شامل اشخاص یاد شده در نظریه پراپ است؛ با این تفاوت که به جای «قهرمان دروغین»، شخصیت «جانشین قهرمان» حضور دارد. تعداد عناوین کارکردهای اصلی با تکرار، هشتاد و سه کارکرد است، با این تاکید که بعضی از آن ها در مقایسه با نظریه پراپ تازه است و در تعدادی کارکردها با عنوان مشابه، مفاهیم جدید ارائه شده است. کارکرد «جنگ» و «پیروزی» بیشترین عناصر تکرارشونده داستان است و حرکت ها از ترکیب سه شیوه حرکت های داستانی و الگوی حرکت «برگر» بهره برده است. بنابراین، می توان به نمونه ای از ساختار منظومه های پهلوانی بخصوص عاشقانه- پهلوانی (رمانس پهلوانی) دست یافت و آن را در آثار مشابه جست وجو کرد.

کلمات کلیدی:

همای نامه، ریخت شناسی، پراپ، برگر، ریکور، منظومه عاشقانه- پهلوانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1541763>

